

11.04.2025

Łukasz Borowicz

Piątek, 11 kwietnia, 19.30 | Friday, 11 April, 7:30 pm

Filharmonia Narodowa – Sala Koncertowa | Warsaw Philharmonic – Concert Hall
ul. Sienkiewicza 10

Johannes Simon Mayr (1763–1845)

Verter

Farsa w 1 akcie | A one-act farce

Libretto: **Antonio Simeone Sografi**

WYKONANIE KONCERTOWE | CONCERT PERFORMANCE

Carlotta

Zuzanna Nalewajek – mezzosopran | mezzo-soprano

Paolina

(służąca Carlotty | Carlotta's maid)

Katarzyna Drelich – sopran | soprano

Verter

Krystian Krzeszowiak – tenor

Alberto

(mąż Carlotty | Carlotta's husband)

Krzysztof Lachman – tenor

Giorgio

(nauczyciel religii | religion teacher)

Tomasz Kumięga – bas | bass

Ambrogio

(sługa Vertera | servant of Verter)

Nazar Mykulyak – bas | bass

Natalia Hyżak – klawesyn | harpsichord

Orkiestra Filharmonii Poznańskiej

Poznań Philharmonic Orchestra

Łukasz Borowicz – dyrygent | conductor

HEXELINE

FERRERO

Łukasz Borowicz

Dyrygent-szef i dyrektor muzyczny Filharmonii Poznańskiej, I dyrygent gościnny Filharmonii Krakowskiej. Urodził się w 1977 roku w Warszawie. Studiował w klasie Bogusława Madeya w Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie, tam też uzyskał tytuł doktora w dziedzinie dyrygentury pod kierunkiem Antoniego Wita. W latach 2007–2015 pełnił funkcję dyrektora artystycznego Polskiej Orkiestry Radiowej, a w latach 2006–2021 był I dyrygentem gościnnym Orkiestry Filharmonii Poznańskiej.

Został wyróżniony: Paszportem „Polityki” (2008), nagrodą Koryfeusza Muzyki Polskiej (2011), Nagrodą im. Cypriana Kamila Norwida (2013), Nagrodą im. Tansmana za wybitną indywidualność muzyczną (2014), a w 2021 roku Nagrodą Honorową Związku Kompozytorów Polskich.

Od 2008 roku przygotowuje premiery w cyklu Nieznanych oper na Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena, prezentując dzieła różnych epok (od Glucka do Brittena).

Dyskografia Łukasza Borowicza liczy ponad 110 albumów.

Jego nagrania zostały uhonorowane nagrodami ICMA (2015 i 2018) oraz Diapason d'Or (czterokrotnie).

Łukasz Borowicz jest profesorem Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

The principal conductor of the Poznań Philharmonic Orchestra, music director of the Poznań Philharmonic, and principal guest conductor of the Kraków Philharmonic. Born in Warsaw in 1977, he was a student in the class of Bogusław Madey at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw, where he was also awarded a doctorate in conducting under the supervision of Antoni Wit. In 2007–15, he held the post of artistic director of the Polish Radio Orchestra, and in 2006–21 – the principal guest conductor of the Poznań Philharmonic Orchestra.

His accolades include the Passport Award of the *Polityka* weekly (2008), the Corypheus of Polish Music Award (2011), the Cyprian Kamil Norwid Prize (2013), the Tansman Prize for Outstanding Musical Personality (2014), and the Honorary Award from the Polish Composers' Union (2021).

Since 2008, he has been in charge of preparing premiere performances of the *Unknown Operas* series organised as part of the Ludwig van Beethoven Easter Festival and featuring works from different eras (from Gluck to Britten).

Łukasz Borowicz's discography comprises over a hundred albums, with two of his recordings earning ICMA Awards (in 2015 and 2018), and four – the Diapason d'Or.

Łukasz Borowicz is a professor at the Krzysztof Penderecki Academy of Music in Kraków.

lukaszborowicz.com

Zuzanna Nalewajek

Mezzosopran. Absolwentka Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie Izabeli Kłosińskiej. W latach 2018–2023 była także uczestniczką Akademii Operowej, gdzie kształciła swój warsztat wokalny pod kierunkiem takich artystów jak: Olga Pasiecznik, Mariusz Kwiecień, Eytan Pessen, Matthias Rexroth i Tomasz Konieczny.

Laureatka 5. nagrody w V Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Veroniki Dunne w Dublinie, nagrody specjalnej w XI Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Stanisława Moniuszki w Warszawie. W 2021 roku zdobyła 1. miejsce w XII Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Klaudii Taev w Estonii. Wraz z pianistą Piotrem Jaworskim zdobyła 1. miejsce w VI Międzynarodowym Konkursie Pieśni w Sofii.

W 2021 roku zadebiutowała w Operze Wrocławskiej rolą Dorabelli w *Così fan tutte* Mozarta. W Operze Narodowej zaśpiewała w *Madame Butterfly* (Suzuki), *Così fan tutte* (Dorabella), *Strasznym Dworze* (Jadwiga), *Czarodziejskim Flecie* (Druga Dama), *Ślepym Torze* oraz *Gali Sylwestrowej*. Kreowała tytułową partię w operze *Kopciuszek* Masseneta w Narodowym Teatrze w Taichung, Państwowym Teatrze Muzycznym w Kownie oraz Endla Theatre w Parnawie. Wykonała również partie Isabelli we *Włoszce w Algierze* i tytułową w *Kopciuszku* Rossiniego (Polska Opera Królewska), Cherubina w *Weselu Figara* (Opera Wrocławska), Jasia w *Jasiu i Małgosi* (Teatr Wielki w Łodzi). Współpracowała z takimi dyrygentami, jak Patrick Fournillier, Chin-Chao Lin, Adam Banaszak, Rafał Janiak, Rafał Kłoczko, Bassem Akiki czy Łukasz Borowicz oraz reżyserami: Laurentem Pelly, André Hellerem-Lopesem, Markiem Weissem, Natalią Babińską, Jitką Stokalską, Ewą Rucińską czy Jüri Naelem.

Polish mezzo-soprano Zuzanna Nalewajek graduated from the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw, where she studied under Izabela Kłosińska. In 2018–23, she was a member of the Opera Academy at the Teatr Wielki – Polish National Opera, where she trained with renowned artists such as Olga Pasiecznik, Mariusz Kwiecień, Eytan Pessen, Matthias Rexroth, and Tomasz Konieczny.

She has won several prestigious competitions, including 5th Prize at the Veronica Dunne International Singing Competition in Dublin and a Special Prize at the 11th Stanisław Moniuszko International Vocal Competition in Warsaw. In 2021, she won First Prize at the 12th Klaudia Taev International Singing Competition in Estonia. Together with pianist Piotr Jaworski, she also won First Prize at the 6th International Art Song Competition in Sofia.

Nalewajek made her operatic début in 2021 as Dorabella in Mozart's *Così fan tutte* at Wrocław Opera. At the Polish National Opera, she has performed Suzuki (*Madama Butterfly*), Dorabella (*Così fan tutte*), Jadwiga (*The Haunted Manor*), the Second Lady (*The Magic Flute*), and roles in *Ślepy tor* and the New Year's Eve Gala. She has sung the title role in Massenet's *Cendrillon* at the National Taichung Theatre, the State Musical Theatre in Kaunas, and the Endla Theatre in Pärnu. Her other roles include Isabella in *L'italiana in Algeri*, the title role in Rossini's *La Cenerentola* (Polish Royal Opera), Cherubino in *Le nozze di Figaro* (Wrocław Opera), and Hänsel in *Hänsel und Gretel* (Grand Theatre in Łódź). She has worked with conductors such as Patrick Fournillier, Chin-Chao Lin, Adam Banaszak, Rafał Janiak, Rafał Kłoczko, Bassem Akiki, and Łukasz Borowicz, and opera and theatre directors including Laurent Pelly, André Heller-Lopes, Marek Weiss, Natalia Babińska, Jitka Stokalská, Ewa Rucińska, and Jüri Nael.

Katarzyna Drelich

Rozpoczęła edukację muzyczną w wieku 7 lat jako gitarzystka. W 2022 roku ukończyła Wydział Wokalno-Aktorski Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Jej debiut sceniczny miał miejsce w 2017 roku, kiedy wcieliła się w postać Despiny w *Così fan tutte* Mozarta w Filharmonii Świętokrzyskiej. Od 2019 roku była związana z Akademią Operową Teatru Wielkiego – Opery Narodowej, gdzie rozwijała swój warsztat pod kierunkiem wybitnych artystów. W 2021 roku wydała debiutancką płytę *Peine et plaisir* z pieśniami polskich kompozytorów XIX i XX wieku. Wystąpiła w partii Królowej Nocy w *Czarodziejskim flecie* w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej, Warszawskiej Operze Kameralnej oraz Polskiej Operze Królewskiej. W 2023 roku wykonała rolę Lucy w operze *Telefon* Gian Carla Menottiego. W listopadzie 2024 roku wcieliła się w rolę Arabelli w inscenizacji *Czarnej Maski* Krzysztofa Pendereckiego w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej, a do jej ostatnich debiutów na deskach tego teatru należy partia Zerbinetty w *Ariadnie na Naksos* Richarda Straussa. Artystka wystąpiła także na Festiwalu Eufonie w 2024 roku, gdzie wraz z Orkiestrą Filharmonii Narodowej wykonała cykl *Pieśni księżniczki z baśni* Karola Szymanowskiego.

Katarzyna Drelich began her musical education at the age of seven as a guitarist. In 2022, she graduated from the Vocal and Acting Faculty at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw.

She made her stage début in 2017 as Despina in Mozart's *Così fan tutte* at the Świętokrzyska Philharmonic. In 2019, she became a member of the Opera Academy at the Teatr Wielki – Polish National Opera, where she honed her craft under the guidance of renowned artists.

In 2021, she released her début album *Peine et plaisir*, featuring songs by Polish composers of the 19th and 20th centuries.

Queen of the Night in *Die Zauberflöte* at the Teatr Wielki – Polish National Opera, the Warsaw Chamber Opera, and the Polish Royal Opera, in 2023 she sang Lucy in Gian Carlo Menotti's *The Telephone*. Most recently, she has appeared as Arabella in Krzysztof Penderecki's *The Black Mask* at the Teatr Wielki – Polish National Opera (November 2024) and as Zerbinetta in Richard Strauss's *Ariadne auf Naxos* on the same stage.

In 2024, she performed Karol Szymanowski's *Songs of a Fairytale Princess* with the National Philharmonic Orchestra at the Eufonie Festival.

Krystian Adam Krzeszowiak

Występował m.in. w Teatro alla Scala, Carnegie Hall, ROH Covent Garden, Teatro La Fenice, Teatro Real de Madrid. Był wykonawcą tytułowej partii w *Idomeneo* Mozarta w Israeli Opera House w Tel Awiwie (dyr. Michele Gamba) i Atenach (dyr. George Petrou) a także w *Oedipus Rex* Strawińskiego w Filharmonii Berlińskiej (dyr. Kirill Petrenko) oraz głównych partii w *L'Ercole Amante* Cavallego w Opéra Comique w Paryżu (dyr. Raphaël Pichon), *Rodelindzie* Haendla w Opéra de Lyon (dyr. Stefano Montanari), *Idomeneo* w Madrycie (dyr. Ivor Bolton), *Adrianie Lecouvreur* Cilei (dyr. Daniel Oren) w Covent Garden, *La Pietra del paragone* Rossiniego i *Il re pastore* Mozarta w Théâtre du Châtelet w Paryżu, *Philemon und Baucis* Haydna w Operze w Monte Carlo (dyr. Fabio Biondi), *L'occasione fa il ladro* Rossiniego w Théâtre des Champs-Élysées (dyr. Enrique Mazzola), *Mosè in Egitto* Rossiniego w Teatro di San Carlo (dyr. S. Montanari) i *Dialogach karmelitanek* Poulenca w Opera di Roma (dyr. Michele Mariotti).

Śpiewał tytułową rolę w *Orfeuszu* Monteverdiego pod dyрекcją Johna Eliota Gardinera, występując m.in. w Wenecji, Chicago, Aix-en-Provence, na Salzburger Festspiele, w Edynburgu, Bristolu, Lucernie, Barcelonie, Berlinie, Paryżu i Nowym Jorku. Współpracuje z takimi zespołami jak Il Giardino Armonico, Concerto Italiano, Accademia Bizantina, La Risonanza, Europa Galante, Modo Antiquo, Collegium 1704.

Krystian Adam Krzeszowiak has graced the stages of prestigious venues worldwide, including Teatro alla Scala, Carnegie Hall, ROH Covent Garden, Teatro La Fenice, and Teatro Real de Madrid. He took on the role of Idomeneo in Mozart's opera at the Israeli Opera House in Tel Aviv (conducted by Michele Gamba) and in Athens (conducted by George Petrou). He has also performed in Stravinsky's *Oedipus Rex* at the Berlin Philharmonic (conducted by Kirill Petrenko) and created leading roles in numerous operas, including Cavalli's *L'Ercole Amante* at the Opéra Comique in Paris (conducted by Raphaël Pichon), Handel's *Rodelinda* at the Opéra de Lyon (conducted by Stefano Montanari), Mozart's *Idomeneo* in Madrid (conducted by Ivor Bolton), Cilea's *Adriana Lecouvreur* (conducted by Daniel Oren) in Covent Garden, Rossini's *La Pietra del paragone* and Mozart's *Il re pastore* at the Théâtre du Châtelet in Paris, Haydn's *Philemon und Baucis* at the Opera in Monte Carlo (conducted by Fabio Biondi), Rossini's *L'occasione fa il ladro* at the Théâtre des Champs-Élysées (conducted by Enrique Mazzola), Rossini's *Mosè in Egitto* at the Teatro di San Carlo (conducted by S. Montanari), and Poulenc's *Dialogues of the Carmelites* at the Opera di Roma (conducted by Michele Mariotti).

Krzeszowiak sang the title role in Monteverdi's *L'Orfeo* directed by John Eliot Gardiner in various locations worldwide, notably in Venice, Chicago, Aix-en-Provence, Edinburgh, Bristol, Lucerne, Barcelona, Berlin, Paris, New York, and at the Salzburger Festspiele. He works with renowned ensembles such as Il Giardino Armonico, Concerto Italiano, Accademia Bizantina, La Risonanza, Europa Galante, Modo Antiquo, and Collegium 1704.

krystianadam.com

Krzysztof Lachman

Tenor pochodzący z okolic Krakowa, obecnie student II roku studiów magisterskich w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi. Swoją przygodę z muzyką rozpoczął w wieku 13 lat od gry na puzonie i fortepianie. Aktualnie szkoli warsztat i umiejętności wokalne w klasie prof. Krzysztofa Bednarka. Od listopada 2022 roku jest uczestnikiem Programu Kształcenia Młodych Talentów – Akademii Operowej przy Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie. W listopadzie 2023 roku otrzymał stypendium Fundacji Hansa i Eugenii Jütting. Brał udział w wielu kursach mistrzowskich, takich jak Exzellenz-Labor Oper w Weikersheim w Niemczech, oraz z Janem Villemem de Vriend, Raffaello Cortesim, Olgą Pasiecznik, Izabelą Kłosińską, Michałem Bielem, Katelan Trăn Terrell, Mariuszem Kwietniem, Hedwig Fassbender, czy René Massisem.

We wrześniu 2020 roku zadebiutował na deskach Teatru Wielkiego w Łodzi w roli Mengone w operze *Aptekarz* Haydna. Jego ostatnie duże osiągnięcia to między innymi partia Cecco w operze *Księżycowy świat* Haydna, którą zaprezentował w Rosendal Teater w Trondheim w Norwegii i na deskach Sali Koncertowej Akademii Muzycznej w Łodzi. Jest również laureatem II nagrody na I Ogólnopolskim Festiwalu i Konkursie Kameralistyki Wokalne im. Witolda Friemanna w Rzeszowie.

Born near Kraków, Polish tenor Krzysztof Lachman is a second-year master's degree student at the Grażyna and Kiejstut Bacewicz Academy of Music in Łódź, where he studies under Professor Krzysztof Bednarek. His musical journey began at the age of 13, with the trombone and piano before turning to vocal studies. Since November 2022, Lachman has been a member of the Young Talent Development Programme at the Teatr Wielki – Polish National Opera. In 2023, he was awarded a scholarship from the Hans and Eugenia Jütting Foundation. He has participated in masterclasses across Europe, including Exzellenz-Labor Oper in Weikersheim, working under Jan Willem de Vriend, Raffaello Cortesi, Olga Pasiecznik, Izabela Kłosińska, Michał Biel, Katelan Trăn Terrell, Mariusz Kwiecień, Hedwig Fassbender, and René Massis.

He made his operatic debut in September 2020 at the Wielki Theatre in Łódź as Mengone (Haydn's *Lo speziale*), and his recent performances include Cecco in *Il mondo della luna*, another opera of Haydn, at Rosendal Teater in Trondheim and in the Concert Hall of the Academy of Music in Łódź. He won 2nd Prize at the first Witold Friemann National Vocal Chamber Music Festival and Competition in Rzeszów.

Tomasz Kumięga

Baryton. Absolwent Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Akademii Operowej przy Teatrze Wielkim – Operze Narodowej oraz Atelier Lyrique Opéra National de Paris. Wielokrotny stypendysta Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Po swoim debiucie w 2013 roku w Operze Narodowej w Warszawie (Marullo/*Rigoletto*) szybko pojawił się na scenach Teatro Lope De Vega w Sewilli, w Operze w Stambule, Operze Narodowej w Miskolcu, Warszawskiej Operze Kameralnej oraz na estradzie Filharmonii Narodowej.

Od sezonu 2014/15 często współpracuje z Paryską Operą Narodową, gdzie występował m.in. w *Orfeuszu*, *Così fan tutte*, *Ifigenii na Taurydzie*, *Don Carlosie*, *Rusalka*, *Gianni Schicchim*, *Chowańszczyźnie*, *Madama Butterfly*, *Carmen*, *Tristanie i Isoldzie*. Wielokrotnie występował na Festiwalu w Aix-en-Provence; w 2012 roku został laureatem nagrody HSBC na tym festiwalu. Ponadto współpracował z Opernhaus Zurich, Teatro Real w Madrycie, Grand Théâtre de Luxembourg, Calouste Gulbenkian Foundation, Opéra Orchestre National Montpellier, Opéra de Saint-Etienne, Opéra national de Lorraine, Théâtre des Champs-Élysées, BOZAR MUSIC, La Monnaie w Brukseli i innymi.

Pracował z takimi dyrygentami jak Sir Simon Rattle, Fabien Gabel, Hervé Niquet; Marc Albrecht, Marco Armiliato, Bertrand de Billy, Philippe Jordan, Jacek Kaspszyk, Susanna Mälkki, Enrique Mazzola, Carlo Montanaro, Daniele Rustioni, Stefan Soltesz, Michael Schønwandt, Andriy Yurkevych.

Tomasz Kumięga studied at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw and the Opera Academy of the Teatr Wielki – Polish National Opera, before joining the Atelier Lyrique at the Opéra National de Paris. He has been awarded multiple scholarships from the Polish Ministry of Culture and National Heritage.

Following his début at the Polish National Opera in 2013 as Marullo (*Rigoletto*), he quickly established himself on international stages, performing at Teatro Lope de Vega in Seville, Istanbul Opera, the National Opera of Miskolc, and the Warsaw Chamber Opera, as well as at the Warsaw Philharmonic.

Since the 2014/15 season, Kumięga has been a frequent guest at the Opéra National de Paris, where his roles have included appearances in *Orphée et Eurydice*, *Così fan tutte*, *Iphigénie en Tauride*, *Don Carlos*, *Rusalka*, *Gianni Schicchi*, *Khovanshchina*, *Madama Butterfly*, *Carmen*, and *Tristan und Isolde*. A regular at the Aix-en-Provence Festival, he won the festival's prestigious HSBC award in 2012. He has also performed with Opernhaus Zürich, Teatro Real Madrid, Grand Théâtre de Luxembourg, Calouste Gulbenkian Foundation, Opéra Orchestre National Montpellier, Opéra de Saint-Étienne, Opéra national de Lorraine, Théâtre des Champs-Élysées, Bozar Music, and La Monnaie in Brussels.

He has worked with esteemed conductors including Sir Simon Rattle, Fabien Gabel, Hervé Niquet, Marc Albrecht, Marco Armiliato, Bertrand de Billy, Philippe Jordan, Jacek Kaspszyk, Susanna Mälkki, Enrique Mazzola, Carlo Montanaro, Daniele Rustioni, Stefan Soltesz, Michael Schønwandt, and Andriy Yurkevych.

Orkiestra Filharmonii Poznańskiej

Orkiestra Filharmonii Poznańskiej

Podczas inauguracyjnego koncertu, 10 listopada 1947 roku, Orkiestra Filharmonii Poznańskiej wystąpiła pod batutą swojego pierwszego dyrygenta – Stanisława Wisłockiego. Od sezonu 2021/2022 dyrektorem muzycznym Filharmonii Poznańskiej i dyrygentem-szefem Orkiestry Filharmonii Poznańskiej jest Łukasz Borowicz.

Z zespołem występowali światowej sławy dyrygenci: Sir Neville Marriner, Witold Rowicki, Stanisław Skrowaczewski, Kazimierz Kord, Jan Krenz, Zdeněk Mácal, Christopher Hogwood, Andrzej Boreyko, Paul McCreesh, Jacek Kasprzyk, Jerzy Maksymiuk, Antoni Wit oraz soliści: Piotr Anderszewski, Martha Argerich, Piotr Beczała, Rafał Blechacz, Ida Haendel, Aleksandra Kurzak, Witold Małcużyński, Dawid i Igor Ojstrachowie, Ewa Podleś, Maurizio Pollini, Światosław Richter, Mścisław Rostropowicz, Artur Rubinstein, Gil Shaham, Krystian Zimerman. Zespół koncertował w prawie wszystkich krajach europejskich, uczestniczył w wielu międzynarodowych festiwalach muzycznych. Nagrał kilkadziesiąt płyt, w tym wiele nagrodzonych, między innymi prestiżową ICMA 2018 za *Quo vadis* Feliksa Nowowiejskiego, a za nagranie koncertów: fortepianowego (pianista Jacek Kortus) i wiolonczelowego (solista Bartosz Koziak) Feliksa Nowowiejskiego – nagrodę Fryderyk 2023.

Orkiestra Filharmonii Poznańskiej akompaniowała finalistom pierwszego powojennego Konkursu Chopinowskiego w Warszawie w 1949 roku, a od 1952 roku towarzyszy finalistom Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu. Od lat występuje na Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena w ramach cyklu *Nieznane opery*.

During its opening concert on 10th November 1947, the Poznań Philharmonic Orchestra performed under the baton of its principal conductor Stanisław Wisłocki. Since the 2021/2022 season, the posts of music director of the Poznań Philharmonic and chief conductor of the Poznań Philharmonic Orchestra have been held by Łukasz Borowicz.

The Orchestra has been led by such world-renowned conductors as Sir Neville Marriner, Witold Rowicki, Stanisław Skrowaczewski, Kazimierz Kord, Jan Krenz, Zdeněk Mácal, Christopher Hogwood, Andrzej Boreyko, Paul McCreesh, Jacek Kasprzyk, Jerzy Maksymiuk, and Antoni Wit, as well as with such outstanding soloists as Piotr Anderszewski, Martha Argerich, Piotr Beczała, Rafał Blechacz, Ida Haendel, Aleksandra Kurzak, Witold Małcużyński, David and Igor Oistrakh, Ewa Podleś, Maurizio Pollini, Sviatoslav Richter, Mstislav Rostropovich, Arthur Rubinstein, Gil Shaham, and Krystian Zimerman.

The Orchestra has toured almost all European countries and played at numerous international music festivals. It has recorded several dozen albums, many of which have won prizes, including the prestigious ICMA 2018 for Feliks Nowowiejski's *Quo vadis*, and the Fryderyk 2023 award for the recording of the piano concertos (pianist Jacek Kortus) and cello concertos (Bartosz Koziak – cello) by Feliks Nowowiejski.

The Poznań Philharmonic Orchestra accompanied the finalists of the first post-war edition of the Chopin Piano Competition in Warsaw in 1949, and since 1952 it has regularly performed alongside the finalists of the Henryk Wieniawski International Violin Competition in Poznań. For years, it has appeared at the Ludwig van Beethoven Easter Festival as part of the *Unknown Operas* series.

Nazar Mykulyak

Ukraiński baryton, urodzony w 1996 roku w Tarnopolu. W latach 2018–2023 studiował w Lwowskiej Narodowej Akademii Muzycznej pod kierunkiem profesorów Vasyla Dudara i Oresta Sydira. Od 2022 roku uczestniczy w programie rozwoju młodych artystów Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie.

Artysta zdobył liczne wyróżnienia na prestiżowych konkursach wokalnych, m.in. drugą nagrodę Konkursu Młodych Wokalistów im. Iry Malanyuk w Iwano-Frankiwsku oraz czwarte miejsce i nagrodę specjalną na III Konkursie Młodych Wokalistów im. Wasyla Slipaka we Lwowie. Brał udział w wielu mistrzowskich warsztatach prowadzonych przez takich artystów, jak Olga Pasiecznik, Hedwig Fassbender, Edith Wiens czy Topi Lehtipuu.

Na scenie zadebiutował w 2023 roku jako Silvio w operze *Pajace* Leoncavalla w Narodowej Operze Stara Zagora (Bułgaria), oraz w partii tytułowej w *Weselu Figara* Mozarta w spektaklu przygotowanym przez Opera Studio Lwowskiej Narodowej Akademii Muzycznej. Jego kariera koncertowa obejmuje występy m.in. na gali International Opera Awards 2023 w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej oraz w filharmoniach we Lwowie, Winnicy, Iwano-Frankiwsku i Zielonej Górze.

W 2024 roku artysta wykonał partię Lucyfera w oratorium *La Resurrezione* Haendla na koncertach w Finlandii. Ponadto był uczestnikiem prestiżowego programu stypendialnego Gaude Polonia 2024.

Ukrainian baritone Nazar Mykulyak was born in 1996 in Ternopil. He studied at the Lviv National Academy of Music under Vasyl Dudar and Orest Sydir in 2018–23, before joining the Young Artist Development Programme at the Teatr Wielki – Polish National Opera in 2022.

The artist garnered accolades at numerous international vocal competitions, and was awarded 2nd Prize at the Iryna Malaniuk Young Vocalists' Competition in Ivano-Frankivsk and 4th Prize, along with a special award, at the 3rd Vasyl Slipak Young Vocalists' Competition in Lviv. He has taken part in masterclasses with Olga Pasiecznik, Hedwig Fassbender, Edith Wiens, and Topi Lehtipuu.

Mykulyak made his operatic debut in 2023 as Silvio (*I Pagliacci*) at the National Opera of Stara Zagora in Bulgaria and performed the title role in *Le nozze di Figaro* at the Opera Studio of the Lviv National Academy of Music. His concert highlights include an appearance at the 2023 International Opera Awards Gala at the Teatr Wielki – Polish National Opera, as well as performances at the philharmonic halls of Lviv, Vinnytsia, Ivano-Frankivsk, and Zielona Góra.

In 2024, he was Lucifer in Handel's *La Resurrezione* in Finland and became a fellow of the prestigious Gaude Polonia 2024 scholarship programme.

Ambrogio ratuje sytuację

Nie da się przecenić wpływu Johanna Wolfganga von Goethego na kulturę i sztukę. Choć być może melomanom na dźwięk jego nazwiska najpierw przyjdzie do głowy *Faust* i jego muzyczne inkarnacje (od Felixa Mendelssohna-Bartholdy'ego i Franza Schuberta po Alfreda Sznitkego) albo pojedyncze wiersze, także proza autora *Lat nauki Wilhelma Meistra* znalazła swój rezonans w muzyce.

Cierpienia młodego Wertera, wydane w 1774 roku, niecałe dwie dekady czekały na swoje pierwsze operowe wcielenie, w postaci *Charlotte et Werther* (Paryż, 1792) Rodolphe'a Kreutzera (1766–1831). Niewiele później – data będzie się różnić w zależności od tego, kogo uznamy za autora – powstał włoskojęzyczny *Verter* do libretta opartego na scenicznej adaptacji autorstwa Antonia Simeone Sografiiego (1759–1818), radykalnie zmieniającej treść – zwłaszcza wprowadzającej szczęśliwe zakończenie.

Pierwszym kandydatem do roli autora tej opery jest Johannes Simon (albo Giovanni Simone – zawodowe i rodzinne życie związał z północnymi Włochami, zmarł w Bergamo) Mayr (1763–1845). To jego nazwisko – co ważne, napisane najprawdopodobniej jego ręką – widnieje na pierwszej stronie manuskryptu odnalezionego w Mediolanie w 1994 roku przez Lucę Bianchiniego i Annę Trombetti. Problem w tym, że Mayr nigdy do żadnego dzieła opartego na *Cierpieniach młodego Wertera* się nie przyznał, nie ma informacji o nim w jego biografii ani w archiwach teatralnych (gdzieś tam pojawia się tytuł *Werter e Carlotta*, ale jako wersja *Lubina e Carlotty*, którego treść nie ma z powieścią Goethego nic wspólnego – a odkryty *Verter* wiele). Wiadomo, że Mayr współpracował z Sografiim – już przy swojej pierwszej operze *La Saffo* wystawionej w 1794 roku w La Fenice. Do ważnych poszlak wskazywanych przez Bianchiniego i Trombetti należy również bliska relacja kompozytora z Thomasem von Bassusem, którego szwajcarska drukarnia odpowiadała za wydanie wcześniejszej włoskiej – prozatorskiej – wersji *Cierpień...*, autorstwa Gaetana Grassiego, która stała się podstawą dramatu Sografiiego, a także przynależność i Goethego, i von Bassusa, i Mayra do bawarskich iluminatów. Para muzykologów dostrzegła w *Verterze* motywiczne związki z *Czarodziejskim fletem* Wolfganga Amadeusa Mozarta, który według niektórych interpretatorów zawiera przesłanie masońskie, a według Bianchiniego i Trombetti – nawet iluminackie.

Drugim kandydatem jest Vincenzo Pucitta (1778–1861), o którym wiemy na pewno, że napisał operę *Werter e Carlotta*, do – również opartego na wersji

Sografiiego – libretta Giulia Domenica Camagni, wystawioną w weneckim teatrze San Moisè w 1802 roku. Do największych zwolenników tej koncepcji należy Paolo Fabbri, krytykujący metody zastosowane przez Bianchiniego i Trombetti.

Verter – niezależnie, kto go napisał – zaginął na prawie dwa wieki, a odkryty w 1994 roku na scenę trafił pierwszy raz (lub pierwszy raz od 1802) w 2001 na Belcanto Opera Festival Rossini in Wildbad; to wykonanie znajdziemy również na płycie wydanej przez festiwal we współpracy z radiem Südwestrundfunk. Mimo swojej atrakcyjności, utwór nie znalazł jednak miejsca w regularnym repertuarze.

Na tej samej tytułowej stronie, na której znajduje się nazwisko Mayra, kompozycja opisana jest jako „farsa”. Niech to jednak nie zmyli współczesnego odbiorcy. Określenie dotyczy przede wszystkim tego, że dzieło zyskało szczęśliwe zakończenie – tytułowy bohater nie zabija się, a akcja obejmująca jeden dzień mieści się w pojedynczym akcie; nie znajdziemy tu szalonych splotów zdarzeń ani rozbudowanej satyry. Budowa opery jest typowa dla jednoaktówek z przełomu XVIII i XIX wieku – po żywej uwerturze utrzymanej w zmodyfikowanej formie sonatowej następuje rodzaj prologu (tutaj ariosowy dialog Vertera i Giorgia – protagonisty i antagonisty), później główna akcja rozgrywająca się w kilkunastu scenach, w końcu ensemble'owy finał. Wśród recytatywów dominują *secco* (choć znajdziemy tu trzy *accompagnato*). Nie ma chóru, częstych zmian dekoracji ani wymagających efektów scenicznych – produkcja farsy czy komedii muzycznych miała nie pociągać za sobą wysokich kosztów.

Verter i *Giorgio* już w prologu ujawniają, czym zaprzątnięte są ich głowy – obaj kochają *Carlottę*, żonę Alberta. Tytułowy bohater postanawia – honorowo – opuścić dom swoich przyjaciół, *Giorgio* – wręcz przeciwnie – zdobyć kobietę podstępem. To działania niecnego guwernera napędzają akcję. To on sprawia, że Alberto dowiaduje się o uczuciach Vertera i to on przekonuje męża *Carlotty*, że ta je odwzajemnia. Wcześniej przez nią odrzucony, mści się w ten sposób i na niej, i na swoim rywalu. Namawia też Alberta, by ten odesłał żonę do matki – sam miałby jej towarzyszyć. *Verter*, dowiedziawszy się o podstępie, postanawia rozwiązać sprawę radykalnie, podając *Giorgiowi* zatrute wino (które i sam chce wypić), a wcześniej uzyskując od niego pisemne przyznanie się do winy. Na szczęście na scenę wkraczają nieodzowni w operze sentymentalnej służący: *Paolina* i *Ambrogio*, a dokładniej ten drugi. *Paolina* co prawda od początku nie ufa *Giorgiowi*, konfrontuje się z nim i obiecuje donieść swojemu panu o jego knowaniach,

jednak to Ambrogio, pokojowy Vertera, ratuje sytuację – podmieniając zatrute wino na zwykłe. Na końcu opery wszyscy żyją, Carlotta zostaje oczyszczona z podejrzeń romansu, Alberto i Verter proszą się nawzajem o wybaczenie, a ten ostatni wyjeżdża, żeby nie zakłócać już rodzinnego spokoju przyjaciół. Mimo tak ważnej roli Giorgia, nie otrzymał on od kompozytora ani jednego numeru solowego. A tych jest w operze tylko trzy. W prostej arii z cabalettą *Brutta cosa è il servire un padrone* (*Trudna to sprawa służyć panu*) Ambrogio (podobnie choćby do Leporella w *Don Giovannim* Mozarta) narzeka na służbę u Vertera – tym cięższą, że jego pan jest zakochany, co powoduje, że co raz wyjeżdża i przyjeżdża do domu Alberta, więc co raz trzeba pakować i nosić ciężkie bagaże. Paolina w wirtuozowskiej arii *polacca Di questi impostoracci* (*Na oszustów takich*) ma okazję wygarnąć Giorgiowi, co o nim myśli. Największy ciężar dramatyczny niesie aria *Placa quell'ira ingiusta!* (*Wstrzymaj pochopny gniew!*), w której Carlotta próbuje przebłagać milczącego Alberta. Głosowi wtóruje tu koncertujący obój. Z kolei w *Qual dolor, qual nuovo affanno* (*Ten ból, ta świeża udręka*) Verter żali się w towarzystwie klarnetu. Numer ten opisany jest w partyturze jako duet, w istocie jednak stanowi przykład arii *con patrichino*, czyli solowej z wtrętami drugiej postaci (tutaj – Ambrogia).

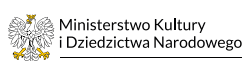
W *Verterze* większość akcji niesie jednak sprawny dialog prowadzony recytatywem i żywe ensemble. Ktokolwiek jest autorem tego utworu, był wiernym uczniem Wolfganga Amadeusa Mozarta.

Dominika Micał

Noty biograficzne wykonawców na podstawie dostarczonych materiałów.

Fotograficy: Monika Redzisz, Piotr Skórnicki, Archiwum Stowarzyszenia im. LvB.

© 2025, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

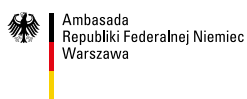
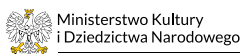
PARTNER GŁÓWNY

MECENAS

PARTNER

KLONNI

HEXELINE

FERRERO

ELLE

iposter

BEETHOVEN
MAGAZINE